

POSTANOWIENIE

Dnia 13 stycznia 2006 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z odwołania G. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o rentę socjalną,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych
i Spraw Publicznych w dniu 13 stycznia 2006 r.,

skargi kasacyjnej ubezpieczonej od wyroku Sądu Apelacyjnego w B.

z dnia 23 marca 2005 r., sygn. akt III AUa .../04,

odrzuca skargę kasacyjną.

Uzasadnienie

Wyrokiem z dnia 23 marca 2005 r. Sąd Apelacyjny – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w B. oddalił apelację G. G. od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w B. z dnia 15 lipca 2004 r., którym oddalono odwołanie wnioskodawczynie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych – Oddziału w B., odmawiającej jej prawa do renty socjalnej.

Wyrok ten zaskarżyła skargą kasacyjną wnioskodawczynie, zarzucając mu w ramach podstaw z art. 398³ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. naruszenie prawa materialnego, a mianowicie art. 4 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej przez jego błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, iż skarżąca nie spełnia przesłanej wynikających z tego przepisu w sytuacji, gdy prawidłowa ocena zebranego w sprawie materiału

dowodowego wskazuje, że jest ona osobą całkowicie niezdolną do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało przed ukończeniem 18 roku życia oraz naruszenie prawa procesowego, mające wpływ na wynik sprawy, a mianowicie art. 379 pkt 5 k.p.c. w związku z art. 217 § 2 k.p.c. poprzez pozbawienie wnioskodawczyni możliwości obrony swoich praw w związku z nie uwzględnieniem wniosków dowodowych, które pozwoliłyby na wykazanie, iż występujące u niej dolegliwości wskazują na całkowitą niezdolność do podjęcia pracy zarobkowej, co skutkuje nieważnością postępowania oraz naruszenie art. 233 k.p.c. w związku z art. 328 § 2 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego, co spowodowało błędne ustalenia fatyczne. Mając na uwadze „powyższą podstawę kasacyjną” skarżąca wniosła o przyjęcie kasacji do rozpoznania z uwagi na „naruszenie przepisu prawa przez Sądy obu instancji” wskazując, iż „istnieje potrzeba wypowiedzenia się Sądowi Najwyższemu co do określenia jednoznacznych i szczegółowych wytycznych dotyczących określenia kryteriów całkowitej niezdolności do pracy oraz rozstrzygnięcie sytuacji, gdy istnieją istotne przeciwwskazania do wykonywania pracy z uwagi na stwierdzone schorzenia, które zagrażają zdrowiu i życiu pracownika oraz osób stykających się z pracownikiem”. W konkluzji skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie odwołania, ewentualnie jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania oraz zasądzenie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub gdy skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Konsekwencją wprowadzenia do postępowania kasacyjnego wskazanej wyżej instytucji przedsądu jest nałożenie w art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c. na skarżącego obowiązku zawarcia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie poprzez przedstawienie skonkretyzowanych okoliczności, uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, który nie jest tożsamy z określonym w pkt 2 powołanego przepisu obowiązkiem przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia. Wszystkie obowiązki wymienione w art. 398⁴ § 1 k.p.c. należą do elementów konstruujących skargę kasacyjną i w związku z tym ich niespełnienie skutkuje odrzuceniem skargi bez wzywania do usunięcia braków w tym zakresie. Spełnienie wymogu zawarcia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie skargi

do rozpoznania i jego uzasadnienie należy przy tym rozumieć tak samo, jak istniejącego poprzednio obowiązku przedstawienia okoliczności uzasadniających przyjęcie kasacji do rozpoznania, to znaczy jako konieczność wykazania przez skarżącego, iż w konkretnej sprawie występuje przynajmniej jedna z kwalifikowanych okoliczności, określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c., które nadają instytucji kasacji cechy środka odwoławczego o charakterze nadzwyczajnym. W orzecznictwie, które zachowało swoją aktualność w tym zakresie, przyjmuje się, że wymaganie przedstawienia okoliczności uzasadniających rozpoznanie kasacji nie jest spełnione, jeżeli skarżący wyraźnie ich nie przytacza, choćby dało się je wywieść z uzasadnienia kasacji (por. postanowienie z dnia 9 sierpnia 2001 r. I PZ 45/01 – OSNAPiUS z 2003 r., nr 15, poz. 359) oraz że spełnienie wymagania z art. 398⁴ § pkt 3 k.p.c. nie może polegać tylko na odwołaniu się do treści uzasadnienia podstaw kasacyjnych, lecz powinno przybrać formę wyodrębnionego wywodu prawnego, w którym skarżący wskaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają zakwalifikować kasację do rozpoznania i jednocześnie uzasadni, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek usprawiedliwiających przyjęcie kasacji (por. uchwałę połączonych Izb Cywilnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 17 grudnia 2002 r. III CZP 72/02 – OSNP z 2003 r., z. 15, poz. 346). Wywód ten nie może zatem ograniczać się do powtórzenia ustawowej formuły, w jakiej zostały dziś ujęte w art. 398⁹ § 1 k.p.c. przesłanki mające uzasadniać przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, albowiem samo powtórzenie sformułowań użytych w tym przepisie, bez należytego uzasadnienia odwołującego się do stanu faktycznego sprawy i bez argumentacji prawnej nie wystarczy do uznania, że obowiązek z art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c. został spełniony i tym samym skutkuje odrzuceniem kasacji (por. postanowienie z dnia 14 lipca 2005 r. III CZ 61/05 – Biul. SN z 2005 r., nr 10, poz. 14).

Odnosząc powyższe rozważania do skargi kasacyjnej wnioskodawczynie należy uznać, iż nie spełnia ona istotnego wymogu formalnego z art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c., albowiem zawarty w niej wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania nie zawiera uzasadnienia wskazującego na istnienie przesłanek wniosek ten uzasadniających z wyjaśnieniem, jaki przepis prawa wymaga wykładni Sądu Najwyższego i dlaczego przepis ten budzi poważne wątpliwości interpretacyjne bądź wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów. Wymogu tego nie spełnia odwołanie się do podstaw kasacyjnych określonych w art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c., albowiem zgodnie z art. 398⁴ § 1 k.p.c. skarga kasacyjna – obok oznaczenia orzeczenia, od którego jest wniesiona, ze wskazaniem zakresu zaskarżenia, przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia oraz wniosku

o uchylenie lub uchylenie i zmianę orzeczenia z oznaczeniem zakresu żadanego uchylenia i zmiany – powinna także zawierać wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jego uzasadnienie. Braki skargi kasacyjnej w zakresie wskazanych wyżej elementów konstrukcyjnych powodują, że skarga jest dotknięta tzw. brakiem istotnym, nienaprawialnym w trybie właściwym do usuwania braków formalnych skargi kasacyjnej i w związku z tym podlega odrzuceniu bez wzywania do ich uzupełnienia. Skoro wymóg zawarcia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie skargi tej do rozpoznania i jego uzasadnienie ma taką samą wagę i znaczenie jak pozostałe istotne cechy skargi kasacyjnej, to podlega badaniu według kryteriów, przy pomocy których badane są kryteria pozostałe.

W konsekwencji brak w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania, a także brak odpowiadającego ustawowym wymaganiom uzasadnienia tego wniosku (art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c.) są brakami nieusuwalnymi, powodującymi odrzucenie skargi kasacyjnej przez Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c. w sytuacji, gdy brak jest również podstaw, które Sąd Najwyższy bierze pod uwagę z urzędu w granicach zaskarżenia. Podnoszona w ramach podstaw kasacyjnych nieważność postępowania poprzez pozbawienie wnioskodawczyni możliwości obrony jej praw (art. 379 pkt 5 k.p.c.) nie zachodzi. Sytuacja taka polega bowiem na tym, że z powodu wadliwości procesowych sądu lub strony przeciwnej, będących skutkiem naruszenia konkretnych przepisów Kodeksu postępowania cywilnego strona nie mogła brać i nie brała udziału w postępowaniu lub jego istotnej części. Nie jest natomiast pozbawieniem strony możliwości obrony swych praw pominięcie jej wniosku dowodowego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2000 r., II UKN 121/00, OSNAPiUS z 2002, nr 17, poz. 421).